

10 ve üzeri	99	3,50	,28		
Toplam	143				
Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin insan sermayesi kullanımını düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir (t=3,236, p<0,05).					
İşletmelerde Müşteri Sermayesi Kullanımının Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları					
10 yıldan az	44	3,43	,21	- 2,120	0,036
10 ve üzeri	99	3,55	,33		
Toplam	143				
Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin müşteri sermayesi kullanımını düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir (t=-2,12, p<0,05).					
İşletmelerde Yapısal Sermaye Kullanımının Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları					
10 yıldan az	44	3,45	,08	- 0,931	0,354
10 ve üzeri	99	3,49	,29		
Toplam	143				
Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin yapısal sermaye kullanımını düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir (t=-0,931, p>0,05).					
İşletmelerde Maliyet Liderliği Stratejileri Kullanımının Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları					
10 yıldan az	44	3,34	,03	- 1,964	0,052
10 ve üzeri	99	3,47	,43		
Toplam	143				
Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin maliyet liderliği stratejileri kullanımını düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir (t=-1,964, p>0,05).					

İşletmelerde Farklılaştırma Stratejileri Kullanımının Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları

10 yıldan az	44	3,44	,22	- 1,367	0,174
10 ve üzeri	99	3,54	,47		
Toplam	143				

Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin farklılaştırma stratejileri kullanımı düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir ($t=-1,367$, $p>0,05$).

İşletmelerin Yenilik performansı Değerlendirmesinin Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları

10 yıldan az	44	3,49	,14	- 0,734	0,464
10 ve üzeri	99	3,54	,51		
Toplam	143				

Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin yenilik performansı değerlendirmelerinin ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir ($t=-0,734$, $p>0,05$).

İşletmelerin Finansal ve Pazar Performansı Değerlendirmesinin Faaliyet Süresi Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin T-Testi Sonuçları

10 yıldan az	44	3,27	,19	- 3,728	0,000
10 ve üzeri	99	3,54	,47		
Toplam	143				

Elde edilen bulgular, 10 yıldan az ve 10 yıl üzeri süreyle faaliyet gösteren işletmelerin finansal ve pazar performansı değerlendirmelerinin ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir ($t=-3,728$, $p<0,05$).

4.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada entelektüel sermaye ve rekabet arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu amaçla İstanbul İli Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren 80 orta ölçekli ve 63 büyük ölçekli işletme ile görüşülmüştür.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre ifadeyle insan sermayesi kullanımının firma büyüklüğü değişkeni açasından değiştiği ve büyük ölçekli işletmelerde insan sermayesi odaklılığının orta ölçekli işletmelere göre daha ön planda olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın yapısal sermaye ve müşteri sermayesi konusunda orta ölçekli ve büyük ölçekli işletmeler arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Ortalamalara bakıldığında, orta ölçekli işletmelerin ortalaması 3,43 büyük ölçekli işletmelerin ortalaması ise 3,43'dür. Araştırma sonuçlarına göre maliyet liderliği stratejileri kullanımının firma büyüklüğü değişkenine göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Buna ek olarak benzer nitelikte olarak orta ve büyük ölçekli işletmelerin farklılaştırma stratejileri kullanımı düzeyi ortalamalarında anlamlı bir farklılık olduğunu gözlenmiştir. Yani farklılaştırma stratejileri kullanımının firma büyüklüğü değişkenine göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Entelektüel sermayeye verilen önemin rekabete etkisinin ortaya konmak istendiği bu araştırma bulgularına göre entelektüel sermayeyi etkin olarak kullandığını belirten işletmelerin maliyet liderliği ve farklılaştırma stratejilerini diğer işletmelere göre daha fazla kullandığı saptanmıştır. Ayrıca bu firmaların yenilik ile finansal ve pazar performanslarına ilişkin değerlendirmelerinin diğer işletmelere göre daha iyi olduğu görülmüştür.

İşletmelerin entelektüel sermayeyi rekabette öne çıkmak, müşteri memnuniyetini arttırmak, finansal kazanımı ve pazar payını arttırmak gibi önemli sebepler ile ön planda tuttıkları tespit edilmiştir. İnsan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermaye kullanımının işletmelerin rekabette öne çıkmak için oluşturduğu maliyet liderliği stratejilerine etki ettiği tespit edilmiştir. Böylelikle insan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermayenin maliyet liderliği stratejilerini belirlemede bir unsur olduğu görülmüştür. Buna ek olarak insan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermaye kullanımının işletmelerin rekabette öne çıkmak için oluşturduğu farklılaştırma stratejilerine etki ettiği tespit edilmiştir. Böylelikle insan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermayenin farklılaştırma stratejilerini belirlemede bir unsur olduğu görülmüştür.

Araştırma bulgularına göre, firmaların performansları ve rekabet stratejileri ile entelektüel sermayeleri arasında bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre insan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermaye kullanımını ön planda tutan firmaların yenilik performansının da yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca insan sermayesi, müşteri sermayesi ve yapısal sermaye kullanımını ön planda tutan firmaların finansal ve pazar performansının da yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bilgi çağını yaşadığımız bu dönemde sürdürülebilir rekabet üstünlüğü sağlamak ve ayakta kalabilmek için entelektüel sermaye varlığını hissetmek yoğun olarak yaşamak ve iyice benimsemek gerekmektedir. Araştırmayı yaparken dikkat çeken nokta firmaların entelektüel sermaye kullanımının farkında olmayışı idi. Bazı firma çalışanları entelektüel sermayeyi tanımlayamamaktaydı. Firmalara, çalışanlara bu yönde eğitim verilmesi önerilmektedir. Entelektüel sermaye kullanımı farkındalığı hakkında bilinçlendirilmelidir.

Orta ölçekli firmalar insan sermayesini doğru değerlendirmeli ve geliştirmeli insan kaynakları bölümlerinin görev ve sorunluluklarına dikkat çekmelidirler. Çalışanlara yatırım yapılmasının pazar paylarını arttırmada faydalı olacağı düşünölmektedir.

Faaliyet süresi 10 yıldan az olan firmalar rekabette öne çıkmak için farklılaştırma stratejilerine odaklanmalı özellikle pazarlama departmanının pazar taleplerini doğru

değerlendirmesi ve farklı segmentler için doğru hedefler uygulamalıdır. Yurtiçi şubesi olmayan firmalar pazar araştırmaları yapmalı, gelişmek için stratejiler uygulamalıdır.

KAYNAKÇA

Akdemir, Ali,(1998).“Entelektüel Sermaye Konseptinin İşletmecilik Anlayışındaki Dönüşümleri “, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S.3.

Arikboğa, Şebnem,(2003). Entelektüel Sermaye, Derin Yayınevi, Yayın No: 30, İstanbul, 2003.

Aydoğan, Enver ve Altuğ, Mehmet. (2006). Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmelerin (Kobi) Rekabet Gücünün Artırılmasında İleri Yönetim Teknolojilerinin Rolü, Makine İmalat Sektörüne Yönelik Bir Uygulama, Selçuk üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı:16, Konya.

Brooking, A,(19969. “Intellectual Capital” International Thomson Publishing, ISBN 1-861-52023- 9, 204.

Brooking, A.(1998) “Intellectual Capital: Core Asset for The Third Millenium Enterprise”. International Thomson Business Press, London, 177.

Çelik Erken, A.ve Perçin, S. (2000).“Entelektüel Sermayenin İşletme Bazında Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Cilt:1, Sayı:2, 117, 2000.

De Bono, E. (2008). Rekabetüstü (sur/petition). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Edvinsson, Leif, Developing Intellectual Capital at Skandia. Long Range Planning, 30 (3), 366 - 372, 1997.

Edvinsson, Leif ve Malone, Michael S, Intellectual Capital, Judy Piatkus Limited, Londra, 1997.

Emek, Uğur. (2009). Rekabetçi Piyasa Ekonomisi, Kavramlar, Kurallar, Kurumlar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Ercan, Metin Kamil, M. Başaran Öztürk, Kartal Demirgüneş, Değere Dayalı Yönetim ve Entelektüel Sermaye, Ankara, Gazi Kitabevi, 2003.

Erkanlı, H. ve Karsu, S., “Değer Zincirinde Entelektüel Sermaye”. Niğde Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, 5 (2), 216-237, 2012.

Grafström, Gottfried ve Edvinsson, Leif, Accounting For Minds, Skandia, İsveç, 1998.

Kaygusuz, Sait. (2005). Yönetim Muhasebesinin Performans Yönetimi Fonksiyonunda Geldiği Son Nokta: Balanced Scorecard (Ölçüm Kartı Tekniği) “İş, Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi Cilt:7, Sayı:1.

Özsoy, İ., Entelektüel Sermayenin Ölçülmesi ve İmkb’de İşlem Gören Tekstil Firmalarına Uygulanması. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2006.

Özveren, Mina, İşletmelerde Değer Yönetimi, Beta Yayınları, İstanbul, 2008.

Papatya, N. Ve G. Hamşioğlu. (2005). A.B. Gelecek Rekabeti ve Girişimci İşletmecilik Yaklaşımı: Türkiye Üretim İşletmeleri İçin Bir Modelleme Çalışması ve Araçsal Hedefler, Uluslar arası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi, Celalabad-Kırgızistan.

Peyyy, R. ve Gutherie, J., “Intellectual Capital Literature Review: Measurement, Reporting and Management”, Journal of Intellectual Capital, 1(2): 155 – 176, 2000.

- Pirtini, Serdar, Pazarlama Yönetimi Açısından Entelektüel Sermaye, Türkmen Kitabevi; İstanbul, 2004
- Ruth, W. ve Bukowitz, W. R., “The Yin and Yang of Intellectual Capital Management: The Impact of Ownership on Realizing Value from Intellectual Capital”. *Journal of Intellectual Capital*, 2(2), 982, 2002.
- Sabır, Hasan. (2007). Küreselleşen Pazar ekonomileri ve Rekabet Politikaları. İstanbul: Derin Yayınları.
- Stewart, T. A., Entelektüel Sermaye: Kuruluşların Yeni Zenginliği, (Çev: Nurettin Elhüseyni), İstanbul, Mess Yayınları No:258, 1997.
- Taşkın, Harun ve Adalı, M. Rıza. (2004). Teknolojik Zeka ve Rekabet Stratejileri. İstanbul: Değişim yayınları.
- Taylor M. ve Murphy A. (2004). SME’s and E-Business, *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 11 (3).
- Tekin, Mahmut, Zerenler, Muammer. (2002). Küresel Rekabet Ortamında İleri İmalat Teknolojileri Kullanımının İşletme Performansına Etkileri Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı:7, Konya.
- Yıldız, S., Entelektüel Sermaye. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2010.
- Zhou, A.Z. ve Fink, D., “The Intellectual Capital Web: A Systematic Linking of Intellectual Capital and Knowledge Management”. *Journal of Intellectual Capital*, 4 (1), 34-48, 2003.